

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3437/2022
02.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Града Београда, Секретаријат за јавне приходе, чији је заступник Градско правобранилаштво Града Београда, против тужених АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Ранко Дабетић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3994/21 од 05.11.2021. године, у седници одржаној дана 02.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3994/21 од 05.11.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 5214/19 од 19.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се утврди да је ништав уговор о поклону непокретности четворособног стана број 3, површине 98,86 м² који се налази на другом спрату зграде број .. у Београду у улици ... на кат.парцели број .. КО ..., уписан у ЛН број .. КО ..., закључен 15.04.2019. године између АА као поклонодавца и ББ као поклонопримца, овереног код Јавног бележника Наталије Аџић под бројем ОПУ: 389-2019 дана 15.04.2019. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима на име трошкова поступка исплати износ од 217.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3994/21 од 05.11.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене правноснажне пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова састава истог.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11... 18/20) Вховни суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. учињених пред другостепеним судом, на које се неосновано указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужених АА као поклонодавца и ББ као поклонопримца закључен је уговор о поклону 15.04.2019. године, оверен од стране Јавног бележника Наталије Ацић под бројем ОПУ: 389-2019 дана 15.04.2019. године (са клаузулом о потврђивању исправе-солемнизациона клаузула), којим је поклонодавац пренео поклонопримцу право својине на стану у ул. ... број .. у Београду, на другом спрату, по структури четворособан, означен бројем 3, површине 98,86 м², који се налази у породичној стамбеној згради изграђеној на кат.парцели број .., уписан у ЛН број .. КО

Решењем тужиоца о претходној мери од 20.03.2019. године (правноснажно 22.04.2019. године и извршно дана 05.04.2019. године), туженом АА, као пореском обвезнику (са означеном адресом становања у ул. ... бр. ..), одређена је претходна мера обезбеђења наплате потраживања по основу изворних јавних прихода који су доспели за наплату до 20.03.2019. године у износу од 784.899,98 динара, а за које поступак принудне наплате није покренут. Претходном мером је одређена забрана располагања, отуђења и оптерећења непокретности стана који је био предмет располагања уговора о поклону од 15.04.2019. године. Решењем Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности од 25.03.2019. године дозвољено је да се на истом стану број 3, у ул. ... број .., на кат.парцели брј .., ЛН број .. КО ..., приватна својина АА (са означеном адресом становања Београд, ... бр. ..) са уделом 1/1 упише терет а на основу решења Секретаријата за јавне приходе од 20.03.2019. године. Према изводу из Листа непокретности бр. .. КО ... од 19.06.2019. године, у Г листу – подаци о теретима на парцели број .., стану број 3 у ул. ... бр. ..., уписано је да је поднет захтев за спровођење промене- упис забележбе са датумом пријема 21.03.2019. године.

Полазећи од тако уврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредбе члана 103 Закона о облигационим односима и члана 85а Закона о пореском поступку и пореској администрацији оценили да је неоснован тужбени захтев тужиоца, налазећи да предметни уговор о поклону који је закључен између тужених и оверен у складу са позитивним прописима пред јавним бележником није противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, те да нема недостатака који би могли бити разлог за ништавост наведеног уговора. У моменту закључења и овере предметног уговора о поклону од 15.04.2019. године у катастру непокретности није био извршен упис забележбе о теретима или ограничењима, а упис да је поднет захтев за провођење промене

не представља сметњу за закључење уговора о поклону. Одређивањем претходне мере поверилац не стиче апсолутно стварно право које делује према дужнику и свим трећим лицима, већ се ради о фактичком обезбеђењу повериоца са одређеним правим дејством према дужнику и трећим лицима, па ствари и права могу бити предмет располагања правним пословима и актима дужника и трећих лица, с тим да би поверилац од лица које је дужно да поштује претходни меру могао да захтева накнаду штете коју је претрпео уколико мера није поштована, па је из изнетих разлога одбијен тужбени захтев.

По оцени Врховног суда неосновани су наводи ревизије тужиоца којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 85а Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“, број 80/02... 95/18) ради обезбеђења наплате пореза који је доспео на наплату, Пореска управа може решењем установити претходну меру обезбеђења наплате пореза, а једна од претходних мера је и забрана располагања, отуђења и оптерећења непокретности или стварних права на непокретности уписаних у јавну књигу, као и забрану извршења од стране трећих лица (став 1.). Решење о установљењу претходне мере обезбеђења наплате пореза истовремено се доставља пореском обвезнику и надлежним регистрима, чиме постаје извршно (став 2.). Претходна мера траје до доношења решења о принудној наплати из новчаних средстава пореског обвезника и уписа у регистар блокираних рачуна који води надлежна организација, уписа заложног права у регистар покретних ствари, односно регистар непокретности, односно до наплате пореза у целости (став 3.). Против решења из става 1. тог члана порески обвезник може изјавити жалбу која не одлаже извршење (став 4).

У конкретном случају предмет спора је утврђење ништавости уговора о поклону од 15.04.2019. године, овереног истог дана пред јавним бележником, закљученог између тужених којим је тужени АА као власник и поклонодавац стана у ул. ... број.. у Београду, по структури четворособан, означен бројем 3, површине 98,86 м², пренео право својине на том стану туженом ББ као поклонпримцу.

Тужбени захтев је заснован на чињеници да је решењем тужиоца о претходној мери од 20.03.2019. године туженом АА, као пореском обвезнику одређена претходна мера обезбеђења наплате потраживања по основу изворних јавних прихода који су доспели за наплату до 20.03.2019. године у износу од 784.899,98 динара, и то забраном располагања, отуђења и оптерећења непокретности стана који је био предмет располагања уговора о поклону од 15.04.2019. године.

Имајући у виду цитиране одредбе материјалног права, по оцени Врховног суда правилно је становиште другостепеног суда да последица кршења забране отуђења одређена решењем о претходној мери, није ништавост тог располагања. Према члану 103. ЗОО, апсолутно ништави су уговори који су противни принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, осим уколико закон не прописује што друго.

Наведено решење којим је одређена претходна мера донето је применом члана 85а Закона о пореском поступку и пореској администрацији. Тим законом као посебним прописом (*lex specialis*) уређен је поступак утврђивања, наплате и контроле јавних прихода на које се овај закон примењује, права и обавезе пореских обвезника и прописан је начин и услови установљавања привремене мере и претходне мере ради обезбеђења наплате пореза и обезбеђења пореског потраживања у принудној наплати (члан 66. у вези са члановима 85а и 87.). Дакле, санкција за непоступање у складу са одређеном претходном мером по том посебном закону, не може бити апсолутна ништавост уговора којим је власник располагао својом имовином. Претходна мера није принудни пропис у смислу чл. 103. ЗОО, већ решење управног органа које има привремени карактер и као таква, нема правну снагу која може довести до апсолутне ништавости уговора, већ поступање противно привременој мери, евентуално води обавези накнаде штете коју је претрпео поверилац због тога што мера није поштована, а од лица које је било дужно да је поштује по општим правилима о одговорности за штету. Зато се неосновано ревизијом указује на примену правила садржана у Закону о извршењу и обезбеђењу у погледу дејства аката правног или фактичког располагања предметом обезбеђења.

Према одредби члана 14. став 3. Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС", бр. 41/2018, 95/2018, 31/2019, 15/2020) који је био у примени у време насталог спорног односа међу странкама, упис забележбе одлуке о забрани отуђења и оптерећења непокретности спречава даље уписе који се односе на забрањено отуђење и оптерећење непокретности имаоцу уписаног права. У смислу члана 3. истог закона, вођење катастра у складу са начелом поуздања и сигурност правног промета заснива се на претпоставци да дата евиденција непокретности истинито и потпуно одражава чињенично и правно стање непокретности. Следом изнетог, код утврђења да у време закључења и овере предметног уговора о поклону од 15.04.2019. године у катастру непокретности није извршен упис забележбе одлуке (претходне мере) о забрани располагања, отуђења и оптерећења на непокретности која је предмет уговора о поклону, без утицаја су наводи ревизије којима се указује да је решењем Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности од 25.03.2019. године дозвољено да се на предметном стану упише терет на основу решења Секретаријата за јавне приходе од 20.03.2019. године. Осим тога, упис забележбе о поднетом захтеву за провођење промене (по садржају и обиму) нема значај нити дејство решења о претходној мери, како то правилно закључује другостепени суд. Из изнетих разлога, са становишта примене материјалног права, правилно је одбијен тужбени захтев.

О трошковима поступка одлучено је правилном применом чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Применом члана 165. става 1. у вези члана 154. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев тужених за накнаду трошкова одговора на ревизију, јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

Председник већа – судија

Звездана Лутовац, с.р.

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**